

Mikä merkitys liikkeen lisäämisellä on Suomen tulevaisuudelle?

Huhhuh! Aikamoinen kysymys, joka ei todellakaan ole helppo nakki. Käsitteitä ja liikkumisen merkityksiä viime aikoina tutkineena ja pohtineena aloitan seikoista, jotka pistivät varmaankin ajatuksella muotoillussa kysymyksessä silmääni. Ilman käsitteiden ymmärtämistä ei vastustakaan voi antaa.

Ensimmäinen huomio: kysymyksessä käytetään termiä **liike** – ei siis liikunta, urheilu tai edes liikkuminen, vaan liike. Käsitevalinta ei liene vahinko, sillä liikkuminen ja liikunta ovat tietysti liikettä ja järjestöt itse ovat osa kansanliikettä tai kansanliike itsessään. Jokin osa urheilusta on myös liikemiesten käsissä.

Suomen tulevaisuudenkin voi katsoa olevan liikkeessä, vaikka suuntaa onkin juuri nyt vaikea tietää. Ehkä tässä kysymyksessä haetaan myös tälle liikkeelle suuntaa?

Liikkeen lisäämisellä tarkoitettaneen taas sekä yksilöiden liikkumisen, väestön liikunnan että kansanliikkeen eli vapaaehtoistoiminnan lisäämistä. Ja miksei siis esimerkiksi liikuntaan ja urheiluun keskittyvien yritysten liikevaihdon lisäämistä. Kansantalouskin hyötyisi lisääntyvästä liikkeestä eli yksilön liike saisi aikaan monenlaista liikettä.

Otsikossa rajataan liikkeen lisäämisen merkitys vain **Suomen tulevaisuudelle**, vaikka joku tietysti kuvittelisi senkin olevan melkoisen iso haaste. Suomen tulevaisuus on kuitenkin kiinni ainakin Euroopan (EU:n), Venäjän ja NATO:n tulevaisuudesta – liikuntakulttuurissa myös kansainvälisten urheilujärjestöjen ja mediayhtiöiden tulevaisuudesta.

Tässä vaiheessa en malta olla puuttumatta saatekirjeessä olleeseen väitteeseen – tai tosiasiasi kuviteltuun seikkaan – jonka mukaan ”motiivi liikkumiseen syntyy henkilökohtaiseen tunteen ja hyvän fiiliksen kautta”. Liikuntasosiologina en allekirjoita väitettä, jossa ”liikkeen merkitykset” ovat erillisiä henkilökohtaisista tunteista ja fiiliksistä – mikä muuten on tunteen ja fiiliksen ero?

Jos näin olisi, ei olisi mieltä yrittää vastata pääkysymykseen ainakaan yksilön kannalta eli vaikka liikkeellä ja sen lisäämisellä olisi yksilölle miten suuri merkitys, niin se ei ikään kuin olisi osa Suomen tulevaisuutta, joka rakentuu muista merkityksistä?

Elämys(kokemus)yhteiskunnassa, jossa lähes kaikki tuotteet tai toiminnat myydään tai markkinoidaan niiden tarjoamien todellisten tai kuvitteellisten elämysten tai kokemusten avulla, ei voida pitää yksilön tunteita irrallisina taloudesta, politiikasta tai muusta Suomen tulevaisuuteen liittyvästä.

Ehkä ReiluPeilin kysymyksellä haettiin sitä perinteistä ”yhteiskunnallista merkitystä”, jota liikunnalle rakennettiin 1990-luvulla useiden asiantuntijajulkaisujen voimin? Valtavaan ponnistukseen nähden prosessi sai aikaan harvinaisen vähän liikettä. Yhtenä syynä varmaan olikin, että niissä liikunnan ja urheilun kokemuksellisuudet ja merkitykset muutettiin hallinnon, talouden ja politiikan kielelle tavoilla, jotka eivät oikeasti puhutelleet ketään.

Mutta mikä Suomi on tässä ReiluPeilin kysymyksessä taustalla? Saatekirjeessä puhutaan megatrendeistä, kasvutoimialoista, innovaatioista, hyvinvointi- ja terveystaloudesta, terveydenhoitomenoista jne. Kirjeessä mainitaan myös urheilujärjestöjen valmistelemista hallitusohjelmavoittein, joita varten näitä asiantuntijoiden mielipiteitä nyt kysytäänkin.

Huhhuh ögein... Entä jos kuorolaulusta, kirjallisuudesta, veneenrakennuksesta ja muista terveyttä, hyvinvointia ja taloudellista kasvua lisäävistä harrastuksista kirjoitettaisiin yhtä pompöösillä tavalla – miltä se kuulostaisi?

No, yhtä kököltä (sanottakoon, että tällaisiakin tekstejä on). Onneksi kulttuurin kentillä joku kirjoittaisi kriittisen pamfletin, ohjaisi satiirisen näytelmän tai irtisanoutuisi muutoin tavoitteista, jotka likaavat kulttuurisen toiminnan ytimen. Niissä kokemukset ja merkitykset eivät elä omaa irrallista elämäänsä, vaan liikkeen tulee myös liikuttaa. Saman pitäisi päteä myös liikuntakulttuurin kentillä.

Lopulta siis ReiluPeilin kysymyksen vastaukseen. Liikkeen lisäämisen merkitys Suomen tulevaisuudelle löytyy juuri niistä merkityksistä, mitä liikkeelle ja sen lisäämiselle annamme. Jos yksilöt löytävät merkityksiä liikkeelleen tyyliin ”kestävyysovajekuntosalitreeni”, ”megatrendicurling”, ”maratonkasvualana”, ”terveysklusterisotevenyttely” tai ”työvoimantarjontasauvakävely”, niin olisihan se hienoa.

Luulen kuitenkin vahvasti, että yksilöt merkityksellistävät liikkeensä ihan muilla tavoilla. Jos urheiluseurat ja kaikki muutkin liikunta-alan toimijat keskittyisivät kuulemaan ihmisten kokemuksia ja siellä heidän kokemusmaailmoissaan syntyviä liikkeen merkityksiä, niin he pystyisivät paljon paremmin lisäämään sitä liikettä kuin miettimällä, miten seuraavalle ”sixpackille” tai ”kolmenkoplalle” tai ”megaclustereille” perustellaan liikkeen merkitystä.

Taloudellisten resurssien lisäämiseksi tehtävä etujärjestötyö on toisarvoista siihen nähden, että siitä aidosta, konkreetista liikkeestä tehdään kokemuksellisesti merkityksellistä jokaikiselle suomalaiselle. Siinä pitäisi olla liikunta- ja urheiluliikkeenkin osaamisen parhaimmillaan.

Jos näin on ja tuloksia tulee, niin yhteiskunnan muut toimijat tulevat kysymään liikunta- ja urheiluliikkeeltä neuvoja. Kysymys onkin: onko näin ja jos on, niin miksi muualla sitä ei nähdä?

Tö qeston vos bäd, bat tö muuvement vos rait

Mainittakoon, että sain juuri tietää, ettei sote-uudistuksestakaan tullut mitään tällä vaalikaudella. Suomen tulevaisuus näyttää siis pitävän sisällään edelleenkin jonkinlaisen sote- ja kuntauudistuksen sekä urheilujärjestöjen toimintatapojen uudistuksen sen lisäksi, että pitäisi tietää, mitkä kaikki muut seikat Suomen tulevaisuuteen vaikuttavat.

Liike on tärkeää, ei päämäärä – oli se sitten vaikka meitä kaikkia koskeva sote- tai kuntauudistus - ajatellaan näköjään laajemminkin politiikan kentillä. Liikkeen lisäämisellä ei tässä mielessä olekaan positiivista vaikutusta Suomen tulevaisuudelle, vaan parempi tulevaisuus olisi vaatinut tämän lainsäädäntöä koskevan ”liikkeen” pysäyttämistä, jotta olisi päästy itse asiassa eteenpäin.

Liikkeen lisäämisen merkityksen pohdinta yleisellä tasolla ja yhteiskunnallisena ongelmana on aika joko epämieliekästä eli totta kai sillä on merkitystä. Jos kuitenkin alamme tarkastelemaan vaikkapa vain pelkästään vapaaehtoistoiminnan sektoria, niin vastauksesta tulee megalomaaninen megatrendeineen...